

Försvarsutskottets betänkande

1978/79:12

med anledning av propositionen 1978/79:101 med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt avser försvarsdepartementets verksamhetsområde

Arméförband

Arméförband: Materielanskaffning. Regeringen har i propositionen 1978/79:101 bilaga 3 (försvarsdepartementet) – efter föredragning av försvarsmministern, statsrådet Lars De Geer – under B 2 (s. 7–9) föreslagit riksdagen att bemyndiga regeringen medge att prisreglering av beställningsbemyndiganden som har lämnats för budgetåret 1977/78 och tidigare avseende anslaget Arméförband: Materielanskaffning får ske inom en kostnadsram av ytterligare 470 000 000 kr.

Utskottet

Behovet av beställningsbemyndiganden för ett visst budgetår uttrycks i den prisnivå som antas komma att råda när bemyndigandena utnyttjas. Beställningsbemyndigandena prisregleras därmed på förhand vid budgeteringen med utgångspunkt i en prognos om prisutvecklingen. De betalningsmedel som anvisas är däremot uttryckta i prisläget vid budgeteringstillfället och prisregleras löpande. Om prisutvecklingen markant kommer att avvika från det antagande som låg bakom beräkningen av bemyndigandebehovet uppkommer en brist av bemyndiganden i förhållande till tillgången på betalningsmedel. Detta har inträffat nu liksom under vissa tidigare budgetår. Fr. o. m. innevarande budgetår gäller för sådant fall en handlingsregel enligt vilken den uppkomna bristen under budgetåret skall täckas av tillgängliga bemyndiganden för nya beställningar. Handlingsregeln infördes som ett av resultaten av en analys av orsakerna till vissa likviditetsproblem för armén (Ds Fö 1978:1).

Övergången till den nya handlingsregeln medför i förening med prisutvecklingen under budgetåren 1977/78 och 1978/79 en minskning av den planerade beställningsverksamheten för armén som inte sammanhänger med brist på betalningsmedel. Regeringen föreslår därför att underskott av prisregleringsbemyndiganden från budgetåret 1977/78 till ett belopp av 470 milj. kr. får regleras redan under innevarande budgetår i stället för att enligt regeringens föreskrifter 1973 regleras först budgetåret 1979/80 (jfr prop. 1978/79:100 bil. 7 s. 106).

Utskottet berörde problemen kring arméns likviditet i betänkandet 1977/78:19 och framhöll då (s. 10) betydelsen av att man upprätthåller en balans

mellan utnyttjade beställningsbemyndiganden och tillgängliga betalningsmedel. I detta sammanhang vill utskottet påpeka att varje utnyttjande av beställningsbemyndigande, som inte är förenat med samtidig betalning, innebär att staten sätts i skuld – oavsett om bemyndigandet redovisningsmässigt är att betrakta som prisregleringsbemyndigande eller objektbemyndigande.

I samband med 1977 års försvarsbeslut behandlade utskottet (FöU 1976/77:13 s. 70–71) frågan om bemyndigandeskulder för utveckling och anskaffning av materiel för armé-, marin- och flygvapenförband. Utskottet anförde att en ökning av bemyndigandeskulder är naturlig i samband med ett nytt försvarsbeslut och att den genomsnittliga skulden – uttryckt som en bemyndigandekvot – borde minska under de närmaste åren. Utskottet återkommer till dessa frågor i samband med behandlingen av regeringens förslag för nästa budgetår.

Utskottet tillstyrker med hänsyn till omständigheterna att ifrågavarande bemyndigandebelopp får disponeras redan under innevarande budgetår och hemställer

att riksdagen bemyndigar regeringen att medge att beställningar av materiel m. m. för arméförband får läggas ut inom en kostnadsram av ytterligare 470 000 000 kr.

Stockholm den 13 februari 1979

På försvarsutskottets vägnar
PER PETERSSON

Närvarande: Per Petersson (m), Bengt Gustavsson (s), Erik Glimnér (c), Eric Holmqvist (s), Georg Pettersson (c), Gusti Gustavsson (s), Gudrun Sundström (s), Gunnar Björk i Gävle (c), Gunnar Oskarson (m), Evert Hedberg (s), Hans Lindblad (fp), Karl-Erik Svartberg (s), Eric Hägelmark (fp) och Kalevi Wernebrink (c).